

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Milady Haplové v právní věci žalobce **M. D.**, zastoupeného JUDr. Liborem Petříčkem, advokátem se sídlem Kodymova 2526/4, Praha 5, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 46 Az 975/2003 – 31 ze dne 28. 12. 2004,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. U-911/VL-11-P08-R2-2000 ze dne 18. 9. 2003. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovateli udělen azyl pro nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“). Zároveň správní orgán rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. Soud po přezkoumání rozhodnutí z hlediska uplatněných námitek dospěl k závěru, že stěžovateli nesvědčí důvody pro udělení azylu ve smyslu ust. § 12 azylového zákona, neboť ve správním řízení jím tvrzený jeden případ, kdy byl zadržen ruskými vojáky a fyzicky napaden nesvědčí o jeho pronásledování pro čečenskou národnost a žádné jiné skutečnosti a pronásledování z jiných důvodů uvedených v ust. § 12 zákona o azylu netvrdil. Žalovaný měl podle soudu dostatek podkladů o situaci v Čečenské republice, které popsal a porovnal se skutečnostmi uvedenými žalobcem. Sám soud pak měl k dispozici aktuální stanovisko UNHCR týkající

se žadatelů o azyl z Čečenské republiky, z nichž dovodil, že důsledky válečného konfliktu v Čečensku jsou obecné povahy, postihují téměř veškeré obyvatelstvo dané oblasti a proto kontakt stěžovatele s ruskými silami nelze považovat za individuální pronásledování, jak má na mysli ust. § 12 zákona o azylu. Soud se dále ztotožnil i s hodnocením žalovaného, že stěžovateli nesvědčí překážka vycestování ve smyslu ust. § 91 azylového zákona, neboť žalovaný měl dostatek podkladů s informacemi o aktuální situaci v zemi jeho původu a shledal, že ukončení pobytu stěžovatele na území ČR po skončení řízení o udělení azylu není v rozporu s mezinárodními závazky ČR, neboť pouhá čečenská národnost není důvodem k vyslovení závěru, že v případě stěžovatele překážky vycestování existují. Z uvedených důvodů krajský soud v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl žalobu jako nedůvodnou.

V podané kasační stížnosti stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu v celém rozsahu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje v nesprávném posouzení právní otázky soudem a sice, že samotná příslušnost k čečenskému národu postačuje k ohrožení na životě a tento fakt podle stěžovatele měl být správně hodnocen jako důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) azylového zákona, neboť jde o odůvodněný strach z pronásledování. Stěžovatel je také zastáncem požadavku nezávislosti Čečenské republiky Ičkeria, který vedl k rozpoutání dvou válek v posledních letech mezi Čečenskem a Ruskou federací. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatel spatřuje v tom, že žalovaný uvádí skutečnosti, které svědčí o tvrzení žalobce o nedodržování lidských práv a svobod, nárůstu počtu žadatelů o azyl z Čečenska a obtížném získávání informací z této oblasti, ale spokojil se v převážné míře se zdroji Ruské federace, aniž přihlédl ke zprávám ze zdrojů jiných a vyžádal si aktuální informace o stavu v Čečensku, např. od renomované mezinárodní organizace Amnesty International ze dne 23. 6. 2004 a dalších volných zdrojů z období do 3. 5. 2004, které v předcházejícím řízení nebyly nějak zohledněny. S ohledem na uvedené důvody stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nenahraditelnou újmu.

Žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro své rozhodnutí si pořídil potřebné podklady a důkazy a vycházel především z výpovědi stěžovatele a z odůvodnění jeho žádosti o udělení azylu na území ČR. K udělení azylu na území ČR nepostačí pouhé tvrzení nepříznivé situace v zemi původu stěžovatele, musí být prokázáno, že žadatel o azyl byl v zemi původu pronásledován či má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v azylovém zákonu. Odkázal na správní spis, vydané rozhodnutí, v němž soud neshledal nezákonnost ani vady řízení. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel ve správním řízení za důvod své žádosti o azyl ze dne 9. 3. 2000 označil obavu z válečného konfliktu v Čečensku, možnost se oženit a pracovat v ČR, v pohovoru dne 31. 3. 2000 pak uvedl, že ve válečném konfliktu v roce 1994 byl krátce aktivní, kvůli tomu se obával pronásledování, k němuž však nedošlo. Pouze jednou až v roce 1998 ho navštívili Čečenci spolupracující s Rusy před nimiž utekl, v blíže neuvedené době ve stejném roce byl fyzicky napaden příslušníky ruské jednotky Omon. Do ČR cestoval vlakem, ale měl v úmyslu jít do Spolkové republiky Německo a požádat tam o azyl. Nakonec zůstal v ČR, kde od roku 1999 pobýval

bez platných cestovních dokladů nepostižen, neboť nebyl policií nikdy kontrolován. V případě návratu do země původu se obává kontrol na území Ruska, kde by byl postižen proto, že opustil Čečensko. V doplňujícím pohovoru dne 16. 9. 2003 pak tvrdil, že se žádných válečných operací nezúčastnil, což si nemysleli ruští vojáci a proto jej na počátku roku 1995 zatkli, bili a týrali. K dalšímu napadení pak došlo v roce 1998, v mezidobí se skrýval u svých příbuzných a žil z humanitárních darů. Do ČR přicestoval náhodou, pracoval nelegálně, o udělení azylu žádá z důvodu získání řádného dokladu, obává se o svůj život a cesty přes území Ruska. Žádné problémy se státními orgány ve vlasti neměl a žádné jiné problémy nebo potíže, které by jej vedly k žádosti o azyl, stěžovatel neuvedl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Praze z hlediska naplnění důvodů uplatněných v kasační stížnosti, tj. důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a shledal, že kasační stížnost není důvodná. Podle § 12 azylového zákona se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle § 2 odst. 4 téhož zákona se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Nejvyšší správní soud po přezkoumání rozhodnutí žalovaného jakož i správního spisu vztahujícího se ke správnímu řízení, jež rozhodnutí předcházelo, dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil, když rozhodl o neudělení azylu stěžovateli pro nesplnění důvodů podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 azylového zákona. Žalovaný si pro takové rozhodnutí zajistil dostatek důkazů, které správně vyhodnotil. V dané věci je podle Nejvyššího správního soudu nezbytné vyjít předně z toho, zda skutková tvrzení stěžovatele nebylo možno podřadit pod některý z důvodů uvedených v § 12 cit. zákona. Soud ze správního spisu a zejména z tvrzení samotného stěžovatele zjistil, že stěžovatel v průběhu správního řízení opakovaně měnil výpověď v tom, zda bojoval ve válce v Čečensku v roce 1994, kolikrát byl napaden ruskými vojáky a jakým způsobem žil v období let 1994 až 1998, do odchodu z Čečenska. V zásadních skutečnostech vztahujících se k možnosti udělení azylu jsou tedy rozpory, které jeho věrohodnost snižují. Správní orgán se proto správně velmi podrobně zabýval věrohodností tvrzení stěžovatele, ale přesto jeho tvrzené údaje porovnával se všemi informacemi, které si k posouzení žádosti opatřil a dospěl ke správnému závěru, že stěžovatel nebyl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebyl ve své vlasti pronásledován z důvodu své rasy, národnosti, náboženského vyznání, příslušnosti k určité sociální skupině či pro politické přesvědčení. Uplatňování politických práv netvrdil a vyjma jednoho případu zadržení ruskými vojáky s fyzickým napadením nebyl vystaven jednání, které by naplňovalo znaky pronásledování, neboť důsledky ozbrojeného konfliktu v Čečenské republice spočívající ve zhoršené bezpečnostní situaci v této části a negativní vztahy mezi ruskými vojáky a čečenskými obyvateli nelze považovat za perzekuci jednotlivce, nýbrž jde o stav, který se dotýká obyvatelstva dané oblasti jako celku. Na závěrech žalovaného a krajského soudu, že tento stav nelze právně hodnotit jako důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) azylového zákona nemění nic ani tvrzení stěžovatele, že je zastánce politického názoru, požadavku nezávislosti Čečenské republiky Ičkeria, jež je stěžovatelem sděleno poprvé

až v kasační stížnosti a proto k němu nemohl Nejvyšší správní soud s odkazem na ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout. Stěžovatel ve správním řízení netvrdil, že je pronásledován nebo že má důvodné obavy z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 cit. zákona a za takových okolností byly dány podmínky pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí o tom, že se stěžovateli azyl podle § 12 azylového zákona neuděluje.

Pokud jde o stížní důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jehož naplnění stěžovatel spatřuje v tom, že se žalovaný spokojil se zprávami převážně ze zdrojů Ruské federace a nijak nepřihlédl ke zprávám z jiných zdrojů a uvádí skutečnosti o velkém nárůstu počtu žadatelů o azyl z Čečenska a obtížnosti se získáváním informací z této oblasti a o nedodržování lidských práv a svobod, k tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že správní orgán i soud správně zhodnotily tyto aspekty ve vztahu k samotnému stěžovateli a správně dospěly k závěru, že tato negativa nedopadala na stěžovatele s takovou intenzitou, že by byla schopna naplnit některý z důvodů ust. § 12 azylového zákona. Azyl jako institut právní ochrany není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před jakýmkoliv bezprávím, důvody pro poskytnutí azylu jsou v zákoně přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách uznávána a pro získání azylu tedy nestačí pouhé zjištění, že situace v zemi původu žadatele o azyl je špatná, že tam dochází k porušování základních lidských práv a svobod, ale musí být také prokázáno, že žadatel o azyl byl pronásledován či má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů v zákoně uvedených, čemuž v případě stěžovatele není a nebylo. Naplnění i tohoto důvodu kasační stížnosti nebylo Nejvyšším správním soudem shledáno, když zjistil, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vyšel měla oporu ve spisu, a proto nebylo zrušení takového rozhodnutí krajským soudem na místě.

Dále stěžovatel dovozuje existenci důvodu podání kasační stížnosti spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek aktuálních informací o stavu v Čečensku i z jiných zdrojů. Nejvyšší správní soud na tomto místě nejprve konstatuje, že k posouzení důvodnosti obav žadatele o azyl z pronásledování je třeba, aby byla vzata v úvahu situace v zemi původu žadatele v době bezprostředně předcházející jeho odchodu z této země. Je proto právně irelevantní, jaké jsou poměry v zemi původu v době, kdy probíhá správní řízení či soudní řízení nebo jaké poměry budou v době, kdy by se žadatel o azyl do země vracel. Už i z logiky věci vyplývá, že rozhodl-li správní orgán dne 18. 9. 2003 nemohl přihlédnout k stěžovatelem tvrzeným skutečnostem v kasační stížnosti vztahujícím se k prvnímu pololetí roku 2004. Správní soud pak vázán zásadou ust. § 75 odst. 1 s. ř. s., že při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, ke stavu, který nastal po vydání správního rozhodnutí, nepřihlíží. K námitce stěžovatele, že správní orgán vycházel ze zdrojů Ruské federace, aniž je konkretizoval, Nejvyšší správní soud pouze dodává, že mezi podklady, které správní orgán hodnotil v řízení o udělení azylu nezjistil žádnou takovou zprávu, ale naopak správní orgán použil podklady různých států, informace UNHCR, Ministerstva zahraničních věcí ČR a Ministerstva vnitra ČR. Aktuální informace k vydání rozhodnutí pak získal z databáze ČTK. Nejvyšší správní soud proto ani tuto námitku stěžovatele neshledal důvodnou.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

S přihlédnutím k § 78b odst. 1 azylového zákona, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku udělí

na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 26. dubna 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

